

Αθήνα, 14 Μαρτίου 2022

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τους Υπουργούς:

Εσωτερικών

Υποδομών και Μεταφορών

Θέμα: «Κινδυνεύει η ασφάλεια των πολιτών από τις ιρλανδικές διαβάσεις στις κοίτες των υδατορεμάτων αλλά και τη γενικότερη απουσία αντιπλημμυρικών έργων στον νομό Θεσσαλονίκης»

Τα πρόσφατα έντονα καιρικά φαινόμενα ανέδειξαν για μία ακόμη φορά την ανεπάρκεια στο σχεδιασμό των έργων υποδομής και ειδικά στο πεδίο της αντιπλημμυρικής προστασίας, όπου μελέτες που έπρεπε να έχουν γίνει δεν έγιναν, έργα δεν κατασκευάστηκαν, οι επεκτάσεις των πόλεων έγιναν χωρίς βιώσιμο σχεδιασμό με αποτέλεσμα να πλημμυρίζουν όχι μόνο αγροτικές περιοχές αλλά και η ίδια η πόλη της Θεσσαλονίκης, με τα ορμητικά νερά να παρασύρουν αντικείμενα, αυτοκίνητα αλλά και ανθρώπους, όπως ο πρόσφατος χαμός ενός νέου ανθρώπου στην Πολίχνη. Η απουσία ορθού σχεδιασμού καταδεικνύεται εκτός των άλλων και από την παρουσία διαβάσεων εντός των υδατορεμάτων χωρίς γέφυρα γνωστών και ως ιρλανδικών διαβάσεων, κατασκευασμένων από τσιμέντο ή από χώμα. Πολλές φορές οι οδηγοί με επιβατικά ή αγροτικά μηχανήματα προκειμένου να διανύσουν μικρότερη διαδρομή, να παρακάμψουν φανάρια ή να μην χρησιμοποιήσουν κεντρικές οδούς με κίνηση, κάνουν χρήση των διαβάσεων με κίνδυνο να παρασυρθούν από τα νερά της βροχής.

Σύμφωνα με το με αρ. πρωτ. 7767/30-10-2019 (ΑΔΑ:ΩΧΦΧ46ΜΚ6Π-ΩΛΨ) έγγραφο του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη "Σχέδιο δράσεων Πολιτικής Προστασίας για την αντιμετώπιση κινδύνων από την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων" (ΑΔΑ: ΩΧΦΧ46ΜΚ6Π-ΩΛΨ) για την αποφυγή ατυχημάτων έχει κριθεί σκόπιμο οι φορείς λειτουργίας και συντήρησης του οδικού δικτύου, να τοποθετούν στις ιρλανδικές διαβάσεις κατάλληλη προειδοποιητική σήμανση (πινακίδα Κ-25), καθώς και συμπληρωματική ενημερωτική πινακίδα με σχετικό προειδοποιητικό κείμενο, όπως "ΠΡΟΣΟΧΗ, ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΠΛΗΜΜΥΡΑΣ ΜΗ ΔΙΕΡΧΕΣΤΕ. ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΠΑΡΑΣΥΡΣΗΣ - WARNING IN CASE OF FLOOD. DO NOT PASS. TURN AROUND". Επίσης οι κατά τόπους υπηρεσίες Τροχαίας της ΕΛ.ΑΣ. δύναται να λαμβάνουν εντός και εκτός κατοικημένων περιοχών προσωρινά μέτρα απαγορεύσεων ή περιορισμών της κυκλοφορίας, όταν αυτό επιβάλλεται από ιδιαίτερους λόγους ασφαλείας ή σε έκτακτες περιπτώσεις για την αντιμετώπιση τελείως προσωρινών καταστάσεων (σύμφωνα με το άρθρο 52 του Κ.Ο.Κ. Ν.2696/1999 - ΦΕΚ 57/Α/1999, όπως αυτό έχει αντικατασταθεί με την παρ. 9 του άρθρου 48 του

Ωστόσο η μεγαλύτερη μερίδα των πολιτών δεν γνωρίζει τι είναι οι ιρλανδικές διαβάσεις, πόσο επικίνδυνες είναι και τι πρέπει να κάνουν σε περίπτωση βροχόπτωσης. Επομένως μία απλή σήμανση για την ύπαρξη τους, δεν είναι αρκετή. Την ίδια στιγμή ο κίνδυνος να παρασυρθούν διερχόμενα οχήματα και πεζοί παραμένει αυξημένος, όταν αυτές κατακλύζονται με νερά ιδιαίτερα τους χειμερινούς μήνες ή σε περίπτωση έντονης καλοκαιρινής βροχόπτωσης (μπουρίνια). Αυτός ο κίνδυνος υπάρχει σύμφωνα με την από 11/1/2021 επιστολή του Τμήματος Έργων Δομών Περιβάλλοντος της Διεύθυνσης Τεχνικών Έργων της ΜΕ Θεσσαλονίκης της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (ΠΚΜ) γιατί ο οδηγός είτε:

- Δεν βλέπει το τσιμέντο ή την ασφαλτο και έτσι δεν μπορεί να υπολογίσει το ύψος του νερού. Πόσο μάλλον, όταν αυτό το επιχειρήσει κανείς τις νυχτερινές ώρες είτε

- Δεν βλέπει πιθανές μεγάλες πέτρες που κουβάλησε το νερό πάνω στο οδόστρωμα και μπορούν να κάνουν ζημιά στο μέσο με το οποίο κινείται και να το ακινητοποιήσουν πάνω στη διάβαση είτε

- Δεν αντιλαμβάνεται πιθανές φθορές στη διάβαση, (μεγάλες λακκούβες, ξήλωμα τσιμέντου ή ασφάλτου) με τα ίδια αποτελέσματα για το μέσο.

Σύμφωνα με την ίδια επιστολή είναι επικίνδυνο να επαφίεται στην κρίση του κάθε οδηγού που επιθυμεί να διασχίσει μια τέτοια διάβαση: α) αν υπάρχει πλημμύρα την στιγμή της βροχόπτωσης,

β) πόσο είναι το ύψος του νερού που κυλάει τις περισσότερες φορές ορμητικά για να θεωρηθεί πλημμύρα, γ) πόσο ορμητικό είναι το νερό για να κινδυνεύσει κάποιος καθώς την διασχίζει,

δ) πώς είναι το οδόστρωμα στο πιο βαθύ σημείο και τελικά ε) αν θα πρέπει ή όχι να περάσει μια τέτοια διάβαση.

Οι ιρλανδικές διαβάσεις με το πέρασμα των χρόνων έχουν γίνει απαραίτητες για διέλευση τόσο αγροτικών οχημάτων σε αγροτικούς δρόμους αλλά και των ΙΧ και φορτηγών σε δημοτικές ή επαρχιακές οδούς, έτσι ώστε η κατάργησή τους θα μετέφερε τεράστιο κυκλοφοριακό φόρτο σε δημοτικές ή επαρχιακές οδούς με γέφυρες, που διασχίζουν κάθετα τους χειμάρρους. Ωστόσο παραμένουν πρόχειρες κατασκευές που έγιναν σε εποχές που οι χείμαρροι δεν είχαν πολλά νερά, χωρίς να έχουν εκπονηθεί μελέτες, χωρίς να έχουν εκδοθεί οι απαραίτητες αδειοδοτήσεις και χωρίς να έχουν δαπανηθεί χρήματα για την πολυέξοδη κατασκευή μεγάλης ψηλής γέφυρας. Ωστόσο οι γέφυρες αυτές δεν παύουν να χαρακτηρίζονται αυθαίρετες κατασκευές, (βλ. το με αρ. πρωτ.οικ.07/7439/06-07-2009 έγγραφο της Δ/σης Τεχνικών Έργων της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Θεσ/νίκης και το με αρ. πρωτ. 567726(4066)/25-04-2019 έγγραφο της Διεύθυνσης Τεχνικών Έργων της ΠΚΜ), οι οποίες αφενός είναι επικίνδυνες για την οδική ασφάλεια, αφετέρου προκαλούν βλάβες στα αντιπλημμυρικά έργα.

Οι τεχνικοί της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας εκφράζουν την αγωνία τους, υποστηρίζοντας ότι δεν μπορούν να ελέγξουν τα στοιχεία της φύσης και την επιπολαιότητα πολιτών που κυκλοφορούν σε δρόμους με ιρλανδικές διαβάσεις κατά την διάρκεια έντονων και ξαφνικών βροχοπτώσεων και ζητούν την πλήρη καταγραφή των διαβάσεων αυτών από τους Δήμους καθώς και την αξιολόγηση για το ποιες από αυτές μπορούν να καταργηθούν και σταδιακά να αντικατασταθούν με τεχνικά έργα, γέφυρες κλπ. Τέλος ζητούν οι Δήμοι σε συνεργασία με τις Περιφέρειες να προβούν στις αντίστοιχες μελέτες και δημοπρατήσεις έργων. Αναγνωρίζουν βέβαια ότι μέχρι την πλήρη κατάργησή τους είναι απαραίτητο να υπάρχει σχετική σήμανση σε κάθε ιρλανδική διάβαση και αποκλεισμός της σε κάθε έντονη βροχόπτωση.

Από την άλλη πλευρά, η ουσιαστική αντιμετώπιση των πλημμυρικών φαινομένων απαιτεί ένα ολοκληρωμένο σχεδιασμό αντιπλημμυρικής προστασίας, για σωστή κατανομή αρμοδιοτήτων έτσι ώστε να μην υπάρχουν επικαλύψεις και ασάφειες και πάνω από όλα να δοθεί μεγάλη έμφαση στην ενημέρωση του κοινού για τους κινδύνους από τις πλημμύρες αλλά και τα μέτρα προστασίας και τις ενέργειες, που πρέπει να κάνει ο κάθε πολίτης όταν έρχεται αντιμέτωπος με αυτό το φαινόμενο. Ένας τέτοιος σχεδιασμός θα προχωρήσει σε σταδιακή αντικατάσταση των ιρλανδικών γεφυρών από γέφυρες που θα έχουν κατασκευαστεί μετά από προηγούμενη μελέτη και θα μπορούν να εγγυηθούν την ασφάλεια των πολιτών.

Τον Σεπτέμβριο του 2021 το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών εξήγγειλε, ότι προώθησε μεταξύ άλλων την κατασκευή 2 σημαντικών έργων αντιπλημμυρικής θωράκισης στην ευρύτερη περιοχή της Θεσσαλονίκης συνολικού προϋπολογισμού άνω των 85 εκατομμυρίων ευρώ, που αποτελούν «κομμάτι» των σχετικών projects που είχε προαναγγείλει το Υπουργείο στις αρχές Αυγούστου (συνολικό κονδύλι ύψους 193 εκατ. ευρώ). Ειδικότερα, πρόκειται για το έργο «Κατασκευή Αντιπλημμυρικών Έργων Ευρύτερης Περιοχής Λαχαναγοράς Ν. Θεσσαλονίκης» (31 εκατ. ευρώ κατά άλλα δημοσιεύματα 33 εκατ. ευρώ), το οποίο είναι υπό δημοπράτηση, διάρκειας εκτέλεσης 30 μήνες και το αντιπλημμυρικό έργο «Έργα Ομβρίων Καλαμαριάς – Β' Φάση» στην Καλαμαριά, με προϋπολογισμό 10,5 εκατομμύρια ευρώ.

Εκτός από τα παραπάνω σύμφωνα με τις κυβερνητικές εξαγγελίες, αναμένεται να δημοπρατηθούν μέχρι τον Μάρτιο του 2022 και θα έχουν χρόνο ολοκλήρωσης τους 30 μήνες, αντιπλημμυρικά έργα για τους Δήμους Ωραιοκαστρου, Παύλου Μελά, Κορδελιού-Ευόσμου, συνολικού ύψους 13,5 εκατ. ενώ τέλος υπάρχει Master Plan αντιπλημμυρικών έργων στο νομό Θεσσαλονίκης, για το οποίο η β' φάση της διαβούλευσης τελείωσε στις 28.2.2022. Στόχος είναι να εντοπιστούν οι περιοχές με διαπιστωμένα πλημμυρικά φαινόμενα και οι περιοχές στις οποίες είναι πιθανή η εμφάνιση πλημμυρών, καθώς και να ιεραρχηθούν τα απαιτούμενα έργα αντιπλημμυρικής Προστασίας.

Επειδή οι προειδοποιητικές πινακίδες και τα προσωρινά μέτρα απαγορεύσεων ή περιορισμών της κυκλοφορίας από τις αρμόδιες υπηρεσίες Τροχαίας της ΕΛ.ΑΣ. είναι μεν απαραίτητα, ωστόσο δεν αρκούν για την αποτροπή ατυχημάτων και απεγκλωβισμού οδηγών, που παρασύρονται από τα ορμητικά νερά, διότι εκτίμησαν εσφαλμένα ότι μπορούν να διασχίσουν τις ιρλανδικές διαβάσεις.

Επειδή οι ιρλανδικές διαβάσεις δεν είναι ασφαλείς καθώς τις περισσότερες φορές έχουν κατασκευαστεί χωρίς τις απαιτούμενες αδειοδοτήσεις ή τις σχετικές απαραίτητες μελέτες ενώ υπάρχουν και άλλα τεχνικά έργα τα οποία κρίνονται ανεπαρκή καθώς πολλά από αυτά (όπως υπόγειοι αγωγοί εντός κατοικημένων περιοχών) είναι σχεδόν αδύνατο να αντικατασταθούν.

Επειδή χρειάζεται ένα συνολικό σχέδιο αντιπλημμυρικής προστασίας αφού σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά δεδομένα τα τελευταία χρόνια, οι αστραπιαίες πλημμύρες μεσαίου ή μεγάλου μεγέθους που καταγράφονται έχουν υπερδιπλασιαστεί σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια, ως αποτέλεσμα της αλλαγής του κλίματος, και τούτο προκαλεί μεταβολές στις βροχοπτώσεις και τα καιρικά πρότυπα, άνοδο της στάθμης της θάλασσας και κατά συνέπεια συχνότερες και μεγαλύτερης κλίμακας πλημμύρες.

Ερωτώνται οι αρμόδιοι Υπουργοί:

- 1) Υπάρχει πλήρης καταγραφή των ιρλανδικών γεφυρών στο Νομό Θεσσαλονίκης, πόσες είναι και σε ποια σημεία του νομού αυτές βρίσκονται;
- 2) Υπάρχει σχεδιασμός για σταδιακή αντικατάστασή τους και αν ναι σε τι στάδιο βρίσκονται οι σχετικές μελέτες και πως θα χρηματοδοτηθεί η σταδιακή αντικατάστασή τους;
- 3) Υπάρχει αξιολόγηση από τους Δήμους του Νομού Θεσσαλονίκης για το ποιες διαβάσεις μπορούν να καταργηθούν;
- 4) Θα υπάρξει καμπάνια ενημέρωσης του κοινού για την επικινδυνότητα των ιρλανδικών γεφυρών;
- 5) Σε ποιο στάδιο βρίσκεται η υλοποίηση του αντιπλημμυρικού έργου στην περιοχή της Λαχαναγοράς Θεσσαλονίκης, ποιο το χρονοδιάγραμμα των έργων και πότε αναμένεται η ολοκλήρωσή τους;
- 6) Σε ποιο στάδιο βρίσκεται η υλοποίηση του του αντιπλημμυρικού έργου στην Καλαμαριά, ποιο το χρονοδιάγραμμα των έργων και πότε αναμένεται η ολοκλήρωσή τους;
- 7) Έχουν δημοπρατηθεί τα αντιπλημμυρικά έργα για τους Δήμους Ωραιοκαστρου, Παύλου Μελά, Κορδελιού-Ευόσμου, συνολικού ύψους 13,5 εκατ. και πως θα γίνει η χρηματοδότησή τους;
- 8) Σύμφωνα με το Master Plan για τα αντιπλημμυρικά έργα στο νομό Θεσσαλονίκης ποιες περιοχές έχουν εντοπιστεί να έχουν έντονα πλημμυρικά φαινόμενα; Ποιες προληπτικές δράσεις έχουν ληφθεί για τις περιοχές αυτές;

Οι ερωτώντες Βουλευτές

Γιαννούλης Χρήστος

Αλεξιάδης Τρύφων

Αμανατίδης Ιωάννης

Αυγέρη Θεοδώρα (Δώρα)

Αυλωνίτης Αλέξανδρος – Χρήστος

Ζουράρις Κωνσταντίνος

Θραψανιώτης Εμμανουήλ

Καφαντάρη Χαρούλα (Χαρά)

Μάλαμα Κυριακή

Μαμουλάκης Χαράλαμπος (Χάρης)

Μωραΐτης Αθανάσιος (Θάνος)

Νοτοπούλου Αικατερίνη

Ξενογιαννακοπούλου Μαρία Ελίζα (Μαριλίζα)

Παπαδόπουλος Αθανάσιος (Σάκης)

Παππάς Νικόλαος

Πούλου Παναγιού (Γιώτα)

Σκούφα Ελισσάβετ (Μπέττυ)

Τριανταφυλλίδης Αλέξανδρος (Αλέκος)

Φάμελλος Σωκράτης

Φωτίου Θεανώ

Χρηστίδου Ραλλία